

Střední
Zdravotnická
Škola
Pardubice

Sociální role

Autor: Mgr. Václav Štěpař

Vytvořeno: říjen 2013

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANOTACE

- **Kód DUMu:** VY_6_INOVACE_1.ZSV.4
- **Číslo projektu:** CZ.1.07/1.5.00/34.0851
- **Vytvořeno:** říjen 2013
- **Ročník:** 2. ročník – střední zdravotnická škola (RVP-ZA)

Vzdělávací oblast	Společenskovědní vzdělávání
Vzdělávací obor	Základy společenských věd
Tematický okruh	Sociologie

- **Anotace:** Prezentace seznamuje studenty s pojmem sociální role, její funkce a členění. Součástí prezentace je závěrečné ověření.

Sociální role

- sociální role je očekávaný způsob chování, který se váže k určitému **společenskému chování – sociálnímu statusu**.
- Podle společenského postavení se od jedince očekává, že se bude chovat podle určitých vzorců – **učitel, doktor, otec, policista**.
- každá role je spojena s určitými **předpisy chování, právy, povinnostmi a očekáváními**.
- sociální role určuje a ovlivňuje výběr jedincových reakcí v určitých situacích.
- Celý život hrajeme sociální role – některé jsou **dočasné**(student), jiné **trvalé**(dcera, matka).

Dělení sociálních rolí

a) role připsané

jedinec je může ovlivnit ve velice omezené míře. *Pohlaví, věk, národnost, zděděný majetek.*

b) role získané

jedinec jich může dosáhnout. *Prestiž, zaměstnanecké role.*

c) role vnucené

tuto roli hrajeme nedobrovolně, je nám okolnostmi vnucena. *Vojenská služba, nezaměstnanost, pacient.*

S rolí se lze ztotožnit, nebo ji odmítnout.

Konflikt sociálních rolí

- nositel sociál. role si jednotlivé role osvojuje v procesu sociálního učení.
- teorií sociálních rolí se zabývali **J. H. Mead** (1863 – 1931) a **R. K. Merton** (1910 – 2003) .
- role mohou být ve vzájemně konfliktním postavení.
- každý hraje několik rolí současně, měl by je umět vzájemně spojovat a odlišovat.
- jedinec se může dostat do situace, kdy neví, pro jakou roli se v danou chvíli rozhodnout.
- jednotlivé role nemají stejnou váhu.

Druhy konfliktů rolí

a) v rámci jedné role

jedinec se nedokáže vyrovnat s požadavky, které jsou na něho okolím kladeny.

b) mezi rolemi

jedinec musí v jednu chvíli jednu roli vytěsnit. *Učitelka učí své dítě, policista zatýká svého příbuzného atd.*

c) záměna rolí

učitelka se stane matkou a doma se začne chovat jako učitelka k vlastnímu dítěti

Ověření

1. Vysvětlete sociální role.
2. Co je to konflikt rolí?
3. Co je to sociální role získaná?
4. Vysvětlete rozdíl mezi sociálními rolemi stálými a dočasnými.

Zdroje

HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. Psychologický slovník. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. 774 s. ISBN 978-80-7367-569-1.

ZUBÍKOVÁ, Zdeňka a DRÁBOVÁ, Renáta. Společenské vědy v kostce: pro střední školy. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2007. 188 s. V kostce. ISBN 978-80-253-0190-6.

KELLER, Jan. Úvod do sociologie. 6. vyd. Praha : Sociologické nakladatelství, 2012. 204 s. Studijní texty . sv. 2. ISBN 978-80-7419-102-2.

DĚKUJI ZA POZORNOST.